

N°. 22.

Seſtdeenä, 29. Mai (10. Juni)

1871.

Makfa par gabdu 1 rubl.

R a h d i t a j s.

Ceſchſemmes ſinnas. No Rihgas: Augſta Keiſera reiſoſchana, — daſchadas ſinnas. No Kurſemmes: wezza nauda atraſta — dſimiu mahju pahrdohſchana. No Pehterburgas: Keiſera ſchelaſtiba walſts noſeebſejeem.

Ahrſemmes ſinnas. No Wahzſemmes: Wahzſemme tihto pehz Helgoland fallas, — pahr Elſaſes un Lotrinas paleekamu buhſchana, — Braunſchweigas mantoſchana un tarra-wihru pahrnahlfchana Berlinä. No Stuttgardes: tebnina fudrab'-lahſas. No Franziyas: pahd dumpineekem. No Italiyas: pahd wald. pahrzelfchanohs us Rohnu. No Rohmas: pahwelta pawehle dehl ſtoblahm. No Turziyas: Albaneefchi zellahs us dumpi.

Jaunatahs ſinnas. Pariſhes ſobbs. Par lautu ſtoblahm. Siuna par iſfargafchanohs. Beenijameem laſſitajeem par ſinnu. Jaunellim. Grahmatu ſinna. Labbidas un zittu prezzu tirguſ.

Geelikkumä. Tſchiggaans. Salla wahrde, ebdama wahrde. © tur uſdenam irr ſpehls. Kapehz beſdeligas ruddenöhs us deen'widdeem eet.

Ceſchſemmes ſinnas.

No Rihgas. Augſtais Kungs un Keiſers 24tä Mai no Pehterburgas isreiſoſa us ahrſemmi un muhſu general-gubernators firſts Bagration 25tä Mai aiſbrauza us Dinaburgu, Keiſeru të zauri reiſodamu apſweizinaht.

No Rihgas. Schahs nebdetas pirmdeenä arri pee mums pahrnahza fiſts laiks ar leetu un pehrkoneem. Iſhã laikã wiſſ palizzis flaiſts un ſaſch un pilzſehneeki ſteigſchus ween ſteidsahs us ſallumeem pilzſehntas aptuhwumã, woi us juhrmallu. — Pee wiſſſahm tahm ſweſchahm leetahm, to ſchogadd' të israhda, nupat irr atnahſuſchas diwas jaunã, bet neganti reſnas dahmas, kas abbas kohpã ſwerr 1000 mahrzinaas; tab atkal weens leels milju wihrs un pehdigi weens, gan 26 gaddus wezs, bet diffi maſſ

wihriſch, — tiſſkai 1 arſchinu un 2 zollus garſchs. Wiſſi ſchee kohpã noſauzahs par „wiſſleelako paſaules brihnumu“ un par naudu ſtattitajeem të rahdahs. — Arri tahdi ſtikku-taiſitaji të irr, kas dſihwus brihnumus preeſch azzim ſtahda. Weens tahds reiſ eegahjis pee balbeera uu leef bahrdu nodſiht. Balbeeris bahrdu eeſeepojis, leef naſi klaht un — tawu brihnumu! eerauga, ka rohkã naw naſis, bet ſtahbais gurkis. Leef to nobſt, ferr zittu naſi, bet tiſ to leef klaht, të tam atkal zigariſch uſſprouſtis aſminã weetã. Sahſ nu ſawus palihguſ raht, kur naſchus likuſſchi, ka nemas newarroht tohs atraſt, — kamehr pehdigi pats ſawã labbatã atrohd naſchus eebahſtus. Nu tas arr ſaproht, kahds tas funde, kas leef bahrdu dſiht.

No Kurſemmes. Durbes mahzitaja muiſchã — të Latw. awiſes laſſam — darbineeki kahdu kalniuu nolihdſinajuſchi un weens no teem rohkohht, uſgahjis pohdinu ar naudu tai weetã, kur pirmat kohla ehrbehgis ſtahwejis. Nauda bijuſe papreeſch eebehrta ahdas makã un tab pa wirſu ar diwi kahrtahm ſwinna blekka un ar behrſu tahſi apſegtä. Makã atraſti 75 leeli un maſaki fudr. naudas gabbali un 390 maſi no dſeſes un warra kauſejuma kalti. Leelee eſſoht wezzu dahlderu leelumã un ſpohſchi, tee maſatee jau ſalki un kohpã ſalippuſchi, ka bijuſchi jamehrze un japlehſch wakã. Tur tee jaunakee gabbali eſſoht 178 un wezzakee 218 gaddus wezzi, gan Sweedru, Pohſtu, Pruhſchu un Wahzu nauda.

— Kurſemmẽ arri ſahſ ſtrahdaht ar dſimtu mahju pahrdohſchana. Aiſdſirres barons v. Koſtull un Kufſchu leelmahte v. Bötticher ſawu muiſchu ſemneeku

mahjas pahrdeuwuschi un pirzeji bijuschi gan driß tee paschi wezjee fainneeki ween. Bijis ja-eemafsa 10 procentes. Puffsnaudas leenejuse Kurs. Kredit-beedriba, par to if gadda 7 procentes ar kapitala masinaschanu jamafsa ta, ka pehz 25 gadd. Kredit-beedribai aismakfahs un ja wehl naw ar dsimtlungu rittigi, warr ir ar to dalku Kredit-beedr. bankä eestabtees un atkal täpat nomakfahs libds gallam. — Arri Walbgales un Rogales dsimtlungi effoht semneeku mahjas pahrdeuwuschi.

No Pechterburgas. Augstais Kungs un Keisers us ta jauna Keisfista Georg Aleksandrowitsch peedsimfchanu, pehz ministeru aislubgschanas no 13ta Mai, schehligi nowehlejis daschadas schehlastibas teem, kas prett waldischanu apgrehlojuschees un us Sibiriju aisdifhti. Schahs schehlastibas parahditas tahda wihse, ka daschus no grubteem zeeumneeku darbeem atswabbina, zitteem gaddus pahfina, no flittakas weetas pahrzelt labbaka un zittus pawiffam leel laist atpalkat us sawu dsimteni.

Ahrsemmes sinuas.

No Wahzsemmes. Kad nu Wahz keisera walste pehz scha pehdeja karra ta pee-auguse spehka, ka ir zittahm walstehm ar leelaku zeenifchanu, ne ka agrak, us to jaluhkojachs, tad jau naw nelahds brihnums, ka taggad ispauschahs daschas tahdas wallobas, ko agrak wis nebuhtu tizzejuschi. Taggad isbaudsinata tahda sinua, ka Wahzsemme gribboht no Englandes eemantohht to fallu Helgoland, kas Wahzsemmei tuhwal nefä Englande. 25ta Mai telegrafs no Berlines tahdu sinuu pahrneffa, ka Wahzsemmes un Englandes waldischanas pahf scho leetu farunnajotees. Tam pretti atkal zittas sinuas stahsta pahf scho paschu leetu obradi; tohs falka, ka awises gan Englande, gan arri Wahzsemme pahf to spreeschotees, ittin ka eefmu drahsdamas preelch putna, kas pawiffam wehl nesinnams mescha; pats walsts kanzleris Bismarks effoht teizis, ka ta til neleetiga awischi ptahpaschana ween effoht. Pee meera-dereschanas ar Frantscheem gan tilluse Englande usbildeta, woi tai nepatistu scho fallu Wahzsemmei atdoht prett kahdu Franzijas fallu Indija, ko tad Wahzsemme Franzijat nodingetu, — bet tas palizis täpat. Tad nu laikam telegrafs arr buhs tillai malbijees ween.

Wahz walstu runnas fungu fa-eefchanä leelas spreeschanahs un leelas stridhes bijuschas deht tahm no Franzijas eemantotahm jaunahm walsts dalkahm Elfase un Lotrina. Daschi gribbejuschi, ka schahm semmehm tuhlin buhs doht Wahzsemmes liffumus un teefas un ka winnu weetneekem tuhlin buhs nahht su runnas-deenu. Bet daschi prahrtigi wihri un ih-paschi kanzleris firsis Bismarks te runnajuschi pretti, israhdidami, ka tas buhtu aplam darrihts. Winni pamahzija, ka ar schahm jaunahm semmehm lehnigi un prahrtigi jadsihwo un ka pamastim janoluhko, kas

winneem wifswairak par labbu warretu buht un tad pehz ta wifslabbaka mehka winneem liffumus doht ta, ka tur wajjadfigs un t. pr. Us tahdu wihfi isspreeduschees un isstribdejuschees, faderrejahs weenä prahta us to, ka Elfasi un Lotrinu til 1ma Janwar 1873 ar liffumeem pilnigi pee Wahzsemmes peefchirs un winnu weetneekus us runnas-deenu aizinahs.

Kad nu Wahzu walstes wiffas sem weena keisera wirs-waldischanas saweenojuschahs, tad Braunschweigas wezzais herzogs, kas pats bes meefigeem mantineekem, isfazzijis, ka wiasch sawu tuwakaju raddineeku, zittureiseja Hannoveres kehnia Georga dehlu gribbetu par sawas walsts mantineeku nofazzijit. — Wahzu keisers us to atteizis, ka wiasch scho weetneeku til tad peenemschoht un apstiprinaschoht, kad tas mantineeks pawiffam atfazzifees no Hannoveres kehnia trohna mantofchanas. — Dstrod, ka pats wezzais kehniensch Georgis jau pilnigi esfoht atsinis, ka wiffa pretti-stihwefchanahs ne ko nepalihsoht un ka nu, kad winna weeniga zerriba, Franzija, krittuse, arri wiasch wairs newarroht ne dohmaht, sawu kehnia walsti kahdu reis atkal dabuhht sawa sinua. — Us to karra-pulku pahrnahfchanu Berline steigdami fataifotees, wiffa pilsehta ar to leela darbä. No mallu mallahm fastreen fweeschineeki, kas to gohdu gribb libds skattitees un tais eelas, fur tee karra-wihri zauri ees, katra lohga-ruhe teef dahrgi aismakfata. Das brangums, ko taggad israhdischoht, buhschoht dauds pahrahls pahf to, ko israhdija 1866 gadda, kad no Ghtreikijas karra pahrnahza. Te neffischoht preelcha wiffus tohs karrogus un karrasihmes, ko no eenaidneekem eemantofjuschi, par uswarreschanas-sihmehm un no wiffeem teem karra pulkeem, kas arri bijuschi schinni karrä, bet newarr te klahht buht, nahfchoht islassiti weetneeki, ta ka lai wiffeem tas gohds libds teef parahdihts.

No Stuttgardes, Wirtembergas kehnia pilsehtas raksta, ka 13ta (1ma) Juli winnu kehniensch Kahrlist ar kehnineeni Dlgu swehtischoht sawas subrabakahsas. Tai swehtdeena preelch schahs deenas wiffas walstes basnijäs patezibas Deewa-wahrdus turreschoht. Ewangeliskäs basnijäs par spreddika teksti kehniensch pats ismeklejis tohs wahrdus Dahw. dj. 95, 6.: „Nahzeet, pallannifimees, noleefimees un mettifimees zekos preelch ta Kunga muhsu darritaja.“ Kattohu basnijäs atkal us sawadu wihfi un ir schihdt sawas sinagoges scho deenu gohdam swinneschoht. Schoreis kehniu pahris to deenu swehtischoht Friedrichshafene tillai ar sawu familiju, bet wiffa walste to swehtischoht 23schä September, tai deenä, kad preelch 25 gaddeem kehniensch ar sawu jauno gaspaschu Stuttgardē pahrnahza.

No Franzijas. Parihse wehl affinis pluhst, lai gan tahs wairs naw braktu-karra affinis, — tahs irr affinis, kas pluhst zaur atreeschanahs par neganteem warras-darbeem, — tahs irr komunas beedru jeb

dumpineeku affinis, kas taggad bez schelofchanas fawu fohdu panahfufchi un kam libds gan lai arri daschas newainigas affinis teef izgahstas, jo atreeb-fchanai daudjreis truhst pazeeziba, wainas ismekleht. Dumpineekem taggad ta fohda-deena peenahfufe un kas ween teef fatwert, teem schelastiba naw nekahda zerrejama, ta ka wiini naw schelofjufchi zilwekus, kas winneem nekahdu kamnu nebij darrijufchi, ka pohstijufchi mantas un mahjas bez kahdas wajadfibas, bez kahda labbuma, tibri ka ahrprachtigi un ka masi nejehgga behrni, kam saprafchana wehl naw. Pah schahdeem taggadejeem atreeb-fchanahs darbeem awises newarr beigt stahstibt un arri zil nekristigi Parihses eedstiwotaji ar fohdameem darroht, jo tee — kad kahds pulks teefoht pa eelahm wests us ismekleschanu woi us fohdu, — tohs apmehdoht un ar dubteem meh-tajoht, nemas neapdohmadami, ka daschi newainigi arri warr tur buht starpä. Kahdu deen' westas faseetas 20 libds 30 jaunus flaisstas meitas us fohda-weetu, kas apfuhdsetas par to, ka tahs kahda schuweju-fabriki strahdadas, saldatus pee few eelabbinajuf-chas un tohs pazeenijufchas ar apspirdsinadamu dsehreenu, fo ar nahwigahm sahlehni fajaukufchas. Schahs wiffahm mehdischanahm drohschi atbildeju-fchas pretti un nebehdigi gahjufchas ka us kahdu balli. — Pah seewischku negantibahm dauds teef stahstibt. Seewischkas ar gamwilechanu saldatus ap-fweizinajufchas par glahbejeem, bet tohs zeenijufchas ar fagiptetu wihnu. Kahda fewa eewainotam sal-datam us eelas ar nasi nogreesufe galwu; zitta atkal wirfneekam us eelas dahwinajufe zigaru un kamehr schis to aisdedsinajis, tamehr ta ar rewolweri tam lohdi eeschahwufe fruchtis un t. pr. Us dedsinaf-chanu seewischkas bijufchas pirmahs meisterenes, jo ir ar peena-kannahm pa eelahm neffufchas petroleumu. — Ta fleplawiga dedsinafchana jau senn effoht bi-jufe nodohmata un paschi tee kaundarritaji nemas nebihstotees to taggad isteift. Til zeetfirdigi un til apstulboti tahdi laudis, kas Deewu pawiffam atmet-tufchi, un til us fawu warru pataujabs. Wai nu Frantschi, ta peemelleti, paliks prachtigati, kas to warr sinnaht. Taggad, kad Parihse, wiinu lepriba, wehl kuhp, jau tee sahloht dohmaht us atreeb-fcha-nohs prett Wahzeescheem un leelotees duhres rahdi-dami. Wiini neubht neatfihst, ka paschi wainigi, bet to ween fakka, ka zitti un schoreis Wahzeeschi winneem to nelaimi fataifijufchi. Tapat arri pee ta wiini paleet, ka wiinu karra-spehls effoht ne-uswarrans, bet blehdigee wirfneeki ween par labbu maffu effoht Wahzeescheem padewufchi pilskeshtas un tihfchi kahwufchees uswarreht. Nu sinnaht, fur tahda ta tizziba, tur us labboschanohs jau nedoh-mahs. — Wehlatas sinnaht stahsta, ka ta nelaima zaur dedsinafchanu Parihse til leela gan ne-effoht, ka eefahlumä tilka isdaudsinata. Daschas weetas, fo fazzija par pawiffam ispohtitahm, effoht tillai apflahdetas ween. 24ta (12.) Mai Tjehrs pats

un Schil Simon gahjufchi us Parihsi laudis flub-binaht, lai pah wiffahm leetahm glahbjoht to kuh-wer pilli, fur dauds ne-aismakfajamas skunstes lee-tas un grahmatas eeffcha. Wiini atraddufchi, ka til ta dakka ween tai pillei nodeggufe, fur keisera pascha grahmatu krahjums bijis eeffcha, kam nekahda wiffai leela wehrtiba ne-effoht un ka ta dakka, fur tahs skunstes mantas un ne-aismakfajams grahmatu krah-jums eeffcha, palikufe weffela. Arri no paschas keisera pilles tahs dahrgalahs skunstes leetas sche-effoht fanestas.

— Lai gan wehl leela fajufschana pa Parihsi, to-mehr jau sah stribdes zeltees pah nahkamu waldis-chanu. To jau warr manniht, ka republika ilgi ne-pastahwehs. Napoleons atkal fawu aistahwefcha-nas grahmatu atfuhrijis us Franziju, bet ta aptur-reta un naw islaista laudis. Tad nu Burbonisteen effoht ta leelata zerriba un patte tautas weeteeku-fapulze apnehmufchs, Burbonistu printschus pehz kahrtas pahrmekleht, furchs no teem buhtu tas derriga-lais. Nu, ja no teem kahds teef waldischanas-krehflä, tad gan Italijai un Spanijai buhs mas meera.

No Italijas. Franzijas jaunais wehstneeks Rohmä sahjis daudsinahht, ka Rohmu Italijas kehnihsch wehl newarreschoht wis par waldischanas pilskeshtu panemt. — To nu gan Italeeschi faproht, ka pree-steru pulkam tas effoht par eepreezinafchanu faz-zihst, bet ka, lai gan arri wezzais Tjehrs us Ita-leescheem effoht nikus un tohs draudoht, ar pirmo Juli Italijas kehnihsch fawu waldischanas krehflu pahzelschoht us Rohmu. — Zittas sinnaht daudfina, ka kehnihsch Wiktors Emmanuels gribboht atfazzitees no waldischanas ammata.

No Rohmas. Wezzais pahwests arri pats jau sahjis pretti runnaht teem, kas prett wiina nemal-dibu zehlfufchees kahjas. Wihsch Rohmas general-wilaram rakstijis leelu garru grahmatu, zaur fo scho-flubbina pah to gahdayt, ka lai tee jauneki tiltu no tahs nelabbas garrigas mehrah-sehrgas, tahs ne-tizzibas isfargati. Lai tadeht no wiffahm stohlahm atstahdinohht tahdus stohlmeisterus, kas tizzibas pee-nahkumus nepeepildoht un kas paschu tizzibu eenih-dedami, to ar sahntanisku garru wajajohht un ap-farrojohht. Kahdi no schahdeem akleem waddoneem effoht pascha Rohmä eelaufufchees, kurreem tad da-daschi no wezzeem nepateizigeem professeureem peebed-rojufchees klahht, kas nebehdadami par ne kahdahn pamahzifchanahm, pee fawas besdeewibas paleefoht. Sinnaht ka gan nespehschoht wiffu to nesahli is-raweht lihds paschai jaunai deenai, fur tad wiffaem pehz taisnibas notifschohht. Bet tas lohht effoht wajad-sigs, ka wiffur tiltu sinnaht tee wahrdi, kas pa-rakstitti tai negantai prettoschanahs-grahmatai un kas zaur to wairs ne peeskaitami pee fattokeem, — ka Döllingeris un zitti. Tomehr ir par winneem wajajohht Deewu luhgt, ka wiini to tumfchu elles-mah-zibu atstahhtu ic. ic. — Pahwestam par jo leelafahm

firds = fahpehm Florenze studenti arr winnaam un wiina mahzibai pretti fazehluschees, lo pawiffam gribb nofrattigt un zits zittu usfauz, lai brunnojo-tees tai garra-wehrdsibai pretti larroht, la jau zittu reis Lutters, Kants un daschi zitti apgaismoti wihri darrijufchi. Pahwests pats effoht winnus usaizinajis tumfibai pretti larroht, to winni tab arr darischoht un us to aizinohht wiffus sawus beedrus, bet sinnaams, la winni karroschoht prett to tumfibu, lo pahwests nosfauz par gaismu ic.

No Turzijas. Is Albanijas 7ta (19ta) Mai rasta: Turku waldischana libds schim arween prahtigi effoht dsihwojuse ar teem us plehschanohs allasch gattaweem Albaneescheem; bet nu taggadejs turrenes gubernators Ismail Pascha flitti padarrijis un pats la tihfschi Arnautus bes kahdas leelas waijadshbas kahrbinohht us dumpja. Wiasch tihri no pahrgalwibas ween lizzis kahdus 26 kauschu wezzatohs Skutarijas zeetuma eemest. Us to sehee us karru gattawee laudis tuhlin kehrukschees pee karru-eerohtscheem. Pascha, pahr to ditti sabihjees, ahtrumâ aishuhtijis diwus bataljonus saldatu ar 4 leelgabbaleem us Pultu, fur katru brihd' affinaina kauschanahs warroht iszelttees. Urri zittas mallas Albanija nemeers ruhgstohht un diwjos aprinkos dumpis ihsteni jau effoht kahjas. Turklacht Albanija un Bosnija isdaudsinahht, la turrenes Muamedaneeschi fleppeni fataisfotees kristiteem usbrukt un tohs waijacht, — zaur lo tas nemeers paleekoht wehl jo leels. Buhs te sultanam atkal sawas raises.

Jaunafahs sinnaas.

No Berlines, 7. Juni (26. Mai). Kreewu waldis Keisers Aleksanders schodeen te eereisoja. Teiz, la weens Leelfirts no Kreewu Keisera namma te palischoht us teem gohda-swehtkeem, tad karru-pulki Berline pahrahts. — No Werfaljes pa telegrafu sinna, la tautas sapulze arween darbojotees ar wehleschanahm; zitti pagebroht, la Omalees herzogu buhs jelt par generalleitnantu.

— 8. Juni (27. Mai). Wezza kehina atraitne zeeschi faflimmuse. — Wahzsemme un Franzija par eefahumu wehl nesuhthhs weena ohtrai ihstus wehstneelus, bet til isdarritajus. Waldis runnas-deenu nahamas neddefas zetorideena pabeigs. — Pahr to Helgoland fallas eemantofchanu no Englandes, waldischanas darrischanas wehl neeffoht runnahhts.

No Frankfurtes pee Main uppes, 6 Juni (25. Mai). Firts Gortschalows ar pawaddoneem walkar walkara te eereisoja un Gulbja trakteeri apmettahs.

Parihses sohds.

„La leela Ciropas Bahbele krittuse!“ to sinna dsirdejam jau pagahjuscha neddefa. Taggad pulkeem nahht sinnaas pahr leelahm affins-isleschanahm, las schim brihscham tur noteel. Waldischanas warra taggad Parihse eegahjuse un ta jau newarr dumpineelus pamest nesohditus. Un fur scho til daudf preekscha, — woi tab tur gan spehj wiffus ismekleht un preeksch karru-teesas stahdiht? fakerr kahdus 50 woi 100 us reis, stahda us platscha un schauj

noht la trakkus funnus. Ne Tjehrs, ne Mat-Mahongs — taggadejs Parihses gubernators — ne effoht nekahdi affins-kahriges, — to tab darroht atreebiges karru-wihri paschi un neweens ne-eedrohschinajotees winneem zekka stahtees, lai gan Tjehrs zeeschi pawehlejis til pehz likkumeem sohdiht. Kas paschi ar sawahm azzihm wiffu to redsejufchi, stahsta ta: Warren leels pulks tilka noteefati. Scho-mong dahrs bij la nosehts pilns ar lihkeem. Karru-wihri bij faskaituschees ta, la jau offizeeri sweschineekeem likka pasazihht, zekka ne-eet, la winnus nenoturra par eenaidneekeem. (Saldati effoht eedohmajuschees, la sweschineeki itt ihpaschi effoht to dumpi sakuhruschi un tadeht pehz teem melle.) Daschi eedshwotaji fazzijufchi, la wehl wiffa dumpofchanahs ne-effoht beigufes, wehl leelas breefmas gaidohht us waldischanas karrotajeem. Schi draudeschana gan wehl ne-effoht peepildita, bet dohma, la tee dumpineeki, las libds schim wehl naw rohkâ tilkufchi, no jauna fataifahs us fleplawibu un us dedsinaschanu. Wehl arween atrohd petroleumu un dsird, la seewisshas, us kurrahm neweens to newarr dohmaht, effoht tahs trafikahs un negantafahs. Naktihm wiffas eelas pilnas karru-waktneeku un katris, las nesinn tahs reijas atbildes-wahrdu isfazzihht, teel zeetuma eebahhts. Noteefatohs daudf parakufchi appatsch eelas afmineem, no la pehzak warr iszelttees leela fehriga. — Sweschineeku, lo us eelas fateel, leel pee darba, palihdseht barrikadu afminus no eelahm ruhmeht noht. La pat bij darrijufchi dumpineeki pee barrikadu taifischanas. Katru brihdi nahht sinnaas pahr negantibahm un warras-darbeem, las notilkufchi. Zitta weeta eewainotee dsihwi aprakti, las wiffu nakti gruhht waidejufchi jemmes eekschâ. Tai pilssehtas eela Rue Rojal, matti zeffotees stahwu, tahs breefmas eeraugohht, jo tur wiffas mahjas no uguna pohstitas. Kahds stuhra namms sakrisdams 15 zilwekus nosittis.

Dumpineeku waddoni un wirsneeki, las dsihwi teel fakerti, tuhlin teel noschauti. Weens wehl beidsoht, tad saldati taifijufchees us wiina schaut, kledsis: „Lai dsihwo komuna! Lai dsihwo dumpofchanahs!“ Bits sinna rakstijajs fakka: „Pagahjuscha nakti sanemtas 600 seewisshas, las apshudsetas, la ar petroleumu ugguni peelaudschas pee mahjahm; daschas no schahm tilka noschautas un zittas apzeetinatas. Jau 48 stundas, kamehr ap Lufsemburgas pilli weenadi dsird schahweenus, fur schahdi laundarritaji teel noleetati. Daschi glahbdamees no sawahm mahjahm norauj dumpineeku karrogu noht un uswell waldischanas karrogu, lai winnus par pumpineekeem neturretu. Wehl zits sinna rakstijajs stahsta ta: Al zil breefmigi tas irr, redseht un dsirdeht, la tee 60 libds 80,000 zilweki, las komunas jeb dumpofchanahs beedrotaji bijufchi, irr tilkufchi nomaitati, woi wehl daudf no teem smohht zeetuma un sanemti wehl teel daudsi pulkeem

ween. Farra-teefu spreedjei bes apschelofchanas strahda fawu darbu, un tas teem jau tà atreebees, ka weens generalis wairs negribbejis par farra-teefas presidenti ilgal palikt un pagehrejis, lai zitti pehz lahrtas arr to paschu breefnigu ammatu usnemmoht. Stahsta, ka pat behrnus netaupoht. Pahr to nu gan firdis ar dusmahm pildahs, bet schahm ja-rimst, kad schodeen atkal fanemtas seewischkas, kam petroleuma puddeles flahst un kam behrni lihds, kas gattawi aisdedstinatus sehwek-lohzius petroleuma pagrabos mest eekschâ. Pat schodeen redseju leelu rindu tahdu nebehndeeftu weddam, kas pee dedstinachanas strahdajufchi, bes ka jel kad buhtu sinnajufchi, kam tahds grehla-darbs par labbu. Dumpineeki fadedsinajufchi wiffu, to atraddufchi few preekschâ: pillis, kasermes, spittatus, labbibas-magasines, prezzu bohdes, pilssehtas nammu un teaterus. — Atkal zitta sinna stahsta tà: Seewischkas irr peenahktas, kad tahs waldischanas saldteem ar nahwigahm sahlehm fajauktu dshreenu pahrdewa. Lufsemburgas dahrsâ irr warren leelas bedres israktas, kas ar nedsehtu kalki peebehtas. Tè nu dumpineekus, wihreeschus un seewiskas, kam rohkas, us muguru afteetas, peewedd flahst, tad weenu schahweenu dohd wirfû un nelaimigais kriht bedrè eekschâ, fur kalki to fadedsina. Al tawas breefmas!

Waldischana taggad darbojahs wiffseem pilssehtâ farra eerohschus atnemdama. Wehl dauds sleplawas nammôs paslehpufchees, kas tihko zaur lohgu us garram eedameem schaut. Walkar weens gribbejis generali Admiroh noschaut. Polizejas wihri eet pa eelahm un garram eedamu peespeesch pee ugguns dsehichanas un lihku paglabbaschanas palihgâ eet. Staisatakajâs eelâs lihku smalka til stipra, ka lahda nahwiga sehrga no tahs warr iszeltees ic. Wehl teef dauds fewas apfuhdsetas un fanemtas, ka tahs nammôs un pagrabos petroleumu eemettufchas. Weenai, to walkar fanehma, atradda 2 rewolwerus flahst un weena zitta leelijahs, ka winna 22 saldatus nokahwufe. — st.

Par lauku skohlahm.

(Gefuhthits.)

Baltijas wehstneffis fawâ f. g. 13 nummurâ sinno, ka freijes skohlu-waldischanahm effoht usdohts, sinnas par lauku skohlahm fawahst un landtaga nahkoshâ fapulzè eefuhthit, lai lauku skohlu buhschanu warretu pahrlabboht. Un teescham tautas skohlas, til nepilnigas un neapghdatas, kahdas lihds schim winnas pa leelakai dalkai irr, warr lohti mas pee tautas apgaismoschanas strahdaht; tapehz pahrlabbschana, irr netil ween waijadfiga, bet nepeezeeschama. Lai nu scho swarrigu, teizamu darbu labbi warretu isdarriht, tad buhtu wehlejams, ka no wiffahm pufsehm tahs lihdschinnigas lauku skohlu wainas un truhkumi tittu zaur Baltijas laika-raksteem usrah-diti, fur flahst arri scha raksta farakstitajs isteiktu fawas dohmas, tà ihsti tahs buhtu labbojamas jeb

par jaunnu eegrohsijamas, zaur to skohlu waldischanahm, kam schis usdewums irr jaisdarra, tittu peepalihdssehts. — Tapehz es, kam arri tautas sel-schana ruhpe, un kas pa dalkai tautas = skohlu nepilnibas un waijadfibas esnu wehrâ lizzis, schè ihsti par scho leetu fawas dohmas issazjischu.

Tahs leelakas prettibas, kas tautas skohlahm leeds fawu peenahkumu peepildiht, irr schahs:

a) Skohlahm naw fawu wiffpahrigu liffkumu, pee kurreem tahs warretu turretees, bet katra draubje un katra walsts taifa fawus liffkumus, un schè liffkumu zehleji irr wehl ne retti skohlu prettineeki.

b) Skohlu eekschligu buhschanu walda mahzitaji un nosalka mahzibu preeksch-mettus un stundas zil un tà kursch gribb; skohlas ahrigas waijadfibas atkal apghada walsts. Birmais melle skohlotaju few pa prahtam, ohtra atkal melle tahdu, kursch til par lehtaku lohnu nahst, un skohlotajs tai starpâ irr tà kahds no wiffahm pufsehm fremtams kauls, bes ihsteem aisstahwetajeem un apghadneekem.

c) Walstis irr pehz leeluma daschadas un katra zeff fewim skohlas. Irr nu tahdas walstis, fur weenas skohlas irr par mas, un diwas jaw par dauds; turpat lihdsaksch irr tahdas, fur jau weena patte skohla irr par dauds. Birnee gribbedami ar weenu paschu iskuhditees, fappeesch us weena pascha skohlotaja rohlahm daschurij 60—80 behrnus, tà ka pascham weizigakam strahdneekam tur irr jaapjuhst un jaapkuhst, bes ka to pilnigi buhtu spehjis isdarriht. Dhtree nespehj masuma deht skohlas un skohlotaju usturreht, tapehz faweeno skohlu ar walsts teefas mahju un skohlotaju ar skrihweri, kursch, ais teefas-darrischanahm, skohlu ne retti til par bandudarbu usflatta. Schi nebuschana irr weena no tahm leelakahm Widsemmè, kas skohlas ng fawa peenahkuma aisturr un flaidri israhda, zil ween tahdi skohlu zehleji no skohlahm un winnu waijadfibahm sinn. — Kur skohlai waijaga ar teem meerrigakeem tiffkumeem apdsihwotai buht, tur ne retti no teefas laudim un zitteem dsird nezilwezigas schendeschanahs un preeksch behrneem samaitadamus wahr-dus; eet peedsehrufchi zilweki pat skohlas istabâ, dohd behrneem peedaufschanas un jauz mahzibas. Un kad pee wiffahm schahm neleetibahm skohlas laiks pee leelakai dalkai irr til diwas seemas (10 mehn.) garfch, tad prohtams, zil sinnaschana mahzellis iseedams warr lihds nest.

d) Meitenes teef gauschi mas skohlotas, un retti, retti wehl atraddihs tahdu walsti, fur preeksch winnahm buhtu ihpascha skohla zelta, bet schur un tur fuhsta gan ar puitahm lohpa, weenâ skohlâ, pee weena skohlotaja un weenahm mahzibahm.

Schahs minnetas kaites, pehz mannahm dahmahm, waijadsetu tà labboht;

a) Dohst wiffkophigus skohlu liffkumus, wiffkophigu skohlas waldischanu ahrigas un eekschligas buhschanas un wiffkophigu mahzibu norahditaju;

Mahzibu preefsch mettus likt tahdus, ka behrns tohs ar prahntu warr aplampt un kahdi pee tautas prahnta isklophschanas wiffwajadfigati. Weens no pirmeem preefschmetteem lai buhtu tautas walloda.

b) Skohlas pawiffam no walsts teefu nammeem atschkirt nn ihpaschus skohlotajus turreht.

c) Skohlu aprinkus, zil spehjams, lihdsinaht un pee tam nelikt nemas walstu rohbeschu wehra. Katris aprinkis lai fawu skohlu apgahda.

d) Meitemu skohlas zelt par fewi un mahzibas sneegt tahdas, kahdas seewischku dsihwes nodalka prassa.

e) Gezelt seewischku seminaru, fur skohlotajahn fataifitees.

f) Mahzibas laiku nolikt 3—4 gaddus un gads mahzibu pagarrinaht us 8 mehnescheem, t. i.: no 1 Okt. lihds 1 Juni, jo leelakee lauku darbi kriht tai starpa no Junija lihds Oktoberim un pa scho laiku irr arri behrni fainneeziha wajadfigi, pee lohpu gannischanas un zitteem weeglakeem darbeem. Dauds gan no pirma galla par tahdu eetaifischanu brehktu, tik tadeht ween, ka wiinna buhtu jauna, bet wehlat teifdami pateiktahs.

Sinnams, skohlas ar labbeem, derrigeem likkumeem apgahdaht, irr waldischanas darbs; bet lai wiffseem, baggateem un nabbageem scho likkumu angli par labbu nahktu un lihdsigi tiktu isdalliti, — irr muhsu peenahkums. Jo wifflabbaki eetaifitahs un apgahdatahs skohlas, kad ta ween pee-eetamas ka lihds schim, buhs preefsch nabbageem kautineem jo prohjam waj bijuschas jeb ne. Schai leeta nu irr tautai paschai jalauschahs zauri un zaur paschpalihdsibu jaaudsejahs, t. i.: katra draudse wajag zelt skohlas beedribas, kas lai sneegtu nabbadsineem un bahrenischeem palihdsibu, kas paschi pee mahzibahm nespehj tikt. Pee scha darba irr wiffpirms mahzitaju palihgs wajadfigs, jo mahzitajs irr draudses galwa un winneem, ka Deewa kalpeem, draudses no laiku laikeem dohd leelu us-tizzibu, fo pee wiffahm wiinnu eestahdischanahm warr redseht, ka: bihbeles un missiones beedribas, furlmehmo skohlas zelschana u. t. pr., eefsch katras us-nemischanahs wiinni fawu noluhku (mehrki) fasneds bes leela gruhntuma, kas zitteem dauds fweedru un laika malfatu, jeb pawiffam nebuhtu eespehjams isdarriht. Schai leeta pilnigi warram pahrliezina-tees, kad Rigas Latw. beedr. wehra nemmam, kurra, lai gan tik jauku noluhku, Latweescheem augstaku skohlu apgahdaht, irr nehmuft, tomehr til pa rubbulischam ween spehj scho kapitalu wairoht. — Kad preefsch ahsemju paganeem, par kurru tumfibu mums tik ween teef stahstihits, schehlsirdigi Latweeschi jau daschus gaddus no weetas pa tuhstoscheem rubbutus aishustijuschu, par fo tad gan wiinni par paschu tautas nabbadsineem un bahrineem neapschehlotohs, pee kurreeem zits ne kas wairak naw padarrihts, ka tik tas, ka tee irr kristiti, kapehz neapschehlotohs, kad buhtu usmuddinashana? —

Schai leeta gan z. mahzitajeem wajadseja us preefschu labbak apstattitees, ne ka lihds schim, t. i.: papreefschu is fawa tihroma mohdseltus, burwus, pasalku brihnumus, kas pasalkojuschu stahw, israweht un tad eet zitteem talka. — Balt. wehstn. 44 pag. g. nummuri lassahm is pehrna gadda sino-des sinnahm, ka par Widsemmi un Kursemmi preefsch ahsemju paganeem isdohti 3695 rbl. 75 kap., par 12 Schihdu nohrstischanu 2070 rbl. 55 kap. un schogadd' Widsemme dohfschoht attal preefsch tam 1700 rbl., bet Kursemme ween irr palikkuschu 11, 603 behrni bes mahzibas (zil tahdu nebuhs Widsemme?) Un preefsch scheem, kurreeem pirmeem muhsu paganu dahwanas dabbuht peenahktohs, naw ne graffis atlizzis...

Lapehz beidsiht luhdsu wiffas muhsu semmites kauschu fahrtas, ja ne eefsch zitteem darbeem, tad jel pee skohlu zelschanas un pahrlabboschanas weenprahntigi rohkas likt, jo skohlas teef neween katra zilwefa, neween katras walstibas, bet wiffas zilwezibas laime darrinata. Klausites Reins.

Sinna par isfargaschanohs.

Kahds skohlohts jaunelkis, W. pilssehta peerastihits, jaw kahdus gaddus bij slehpdamees Rihga nobshwojis bes passas un bes ka fawas trohna gaitas buhtu pildijis. Weetu winsch ne kahdu ne-peenehma jeb negribbeja peenemt un dsihwoja ka putnis sarra galla no wezzakeem, pasistameem jeb draugeem pabalstihits. Schai pawaffara wiinnam schahds stikihits eefritta prahnta, kas arri lihds schim — ka rahdahs — labbi isweizees. Kahdai mahjneeka fainneezei, kas par rekruschu-weetneeku flappetaju pasistama, winsch par kahdu summu naudas peedahwajahs par weetneeku. Schi wiinnu fanemm ar mihtu prahntu, noslehd norunnu, nemm naudu lihds un brauz ar pasti us W., papihrus isgahdaht, parradus nomaffahnt un passu isnemt. Rihga atpafat tilluse wehl eegehrbj jaunfundsinu smalkas drehbes ic. ic. un nu eet rekruschu kommissijai preefscha. Kommissija wiffadi ar sehnu meeru, bet pehz likkumeem wiinnai arri jastinn, wai puifcha wezzaki arri ta ar meeru. Sehns atbild, ka to ihsti wis nesinnoht fazziht. Wezzaki, Rihga dsihwodami, teef preefscha aizinati un atbild, ka scheem ar kahjahm un rohkahm dehla nodohmam pretti jaturrotees, un turklahnt wehl eefneeds pee teefahm subdsibas-rakstu, par mahjneezes aplameem darbeem schehlodamees. Schai nu wehl buhs kreetna klappata ar teefasstaigashanu, — bet ka un kad pee fawas lihds kahdeem 180 rubl. isdohtas naudinas tifs, to lai fahrschu-lizzejas wiinnai wehl nemmahs pateikt; mehstè wiinnai tik to padohmu warram doht, ka tahda dwehsetu andele retti labbi isdohdahs un ka naudas eefahroschana — kas te laikam arri bij starpa — allasch irr un paleef kaunuma fatne. —rs.

Zeenijameem lassitajeem par sinnu.

Strohdera ammata isglichtodamus labrtibas un stundes-ittumus wehrâ nembams, es wairaf ta preelsh gadda laita sawerwojohs ar dascheem zitteem ammata-beedreem, la warretu i. roht pilnigu strohderu-rohfas grahmata. Schahdu darbu usnemt gan nebij weegli, tapehz ta tas bij Latweefchu walloda jauns sahzeens un tapehz, ta daschi no nupat minneteem ammata-beedreem pee eefahla darba ta mainijahs, la wairaf kawekki pee astrafas isdohschanas zekka stahjahs. Bet mannu puhlinu labh lassitaju-pulls freetni pawee gloja, to minnetu grahmata nembams. Lai gan grahmata, ar turklast peederrigahm schnittu un zittahm figurahm deesgan dahrga isnahf, tad tomehr gandrihs 200 strohderu irr winnu fewim apgahdajufchi. No scheem irr 78 pilnigi aismakafufchi, 32 puffi no peederrigas makfas un 26 1 rubli katris, bet 51 wehl nemaf naw makfajufchi. Tadeht luhdsu teem, kam nahfahs par apstelletu rohfas-grahmatu libhsnahr, lai to pee laita darra, la zaur to neds few pascheem, neds zitteem schtehrfli zekka nestahthhs.

Strohderu rohfas-grahmata eedallahs trejâs stundesmahzibas schkirkâs, no turrahm tahs 10 isnahfufchâs datâs neweena naw pilnigi isflaidroht beigta. Tapehz naw brihuums, la daschi strohdermeisteri wikkahs, kas (gan laifam) minnetas grahmata mahzibas eedallifchanu nefaprasdami spreesch, lahda ta effohf. To darra ihpafchi tee, kas sawa ammata eemahzifchanas wihs usteikdami, zittu mahzibas aiskarr, par taifnibu neluhtodami, jeb winnas nefaprasdami. — Ier lohti japreezajahs, kad tautâ wairaf ammata islohppei jeb isglichtotaji zekfahs un arri sinnams tad winni stundes warr freetnu sohli us preelshu spert, ja ne wis paschi fewim, bet zeenijameem lassitajeem jeb zaur zaurerhm mahzjekkeem par dohtahm mahzibahm spreeschanas taifnibu atdohd.

Us scha pamatta grunstedamees katris tahs eelsh awisehm par „pilnigu strohderu rohfas grahmata“ lassamas pahrsleigtas spreeschanas par multigahm un smeelligahm eestahthhs. Man arri irr taifniba scho grahmata par „Pilnigu rohfas grahmata“ nosaukt, (kam itt ihpafchi minnetos spreedumos teel prettohts), jo es gribbu winnâ wiffas tahs wairaf bruhjeamas stundes eewest un isflaidroht, kurras libhschim preelsh strohderu ammata irr atrafas. — Ja scha pehdiga mehrea deht kuhru nehmakeem drufzin ilgaf us nahlamahm daffahm japagaida, tad luhgfschu to nenemt par taunu.

Schi pilniga rohfas grahmata irr wehl arweenu dabujama pee mannis, Ribgâ, Behterburgas Ahrihgâ, Aktas eelâ (Brunnenstrafe) N 6, netahfu no Gertrudes basnijahs, prettim Leo Wissora ziggaru-fabrikai, un Selgawâ Schablowski. k. grahmata bohde.

Isdewejs J. Dahlmann.

J a n n e t l i m .

Seedu jauniba jau agri
Dsihweh laimi mahzees tu!
Preeka gaddi aistek ahtri;
Atminneht til warri tu.

Wilnis wilnim wirfu steidsahs,
Stunda ohtrai stundai ta,
Kamehr tawi gaddi beidsahs,
Tu jau stahwi wezzumâ.

Tawus kuplus mattus aplahj,
Sneegam libgigs baltums drihs;
Rohschu farfanums arr' atstahj
Tawas luhpas, at zil drihs!

Til weens jaukums tew palizis:
„Gohda wihra tikkums“ ween;

Labbi tam, kas pee ta tizzis!
Pehz ta dsennees nakt' un deen'.

Bes ta pastahf tu newarri,
Mehs til dsihwojam deht ta;
Darri darridams to darri,
To til melle jauniba!

Nenofawe wiffupirmaf
Sewi paschu pashtees,
Sawâ fridi wiffu ahtraf
Pahr few paschu walbitees.

Bahrtahpshanaï arween' isbehds,
Lauunamâ ta eetinn drihs;
Sawos pinnekfôs tew eefshds.
Behdsi, behdsi! Laiks irr ihfs!

Ne us paschu jubru brauzi,
Kraft'mallâ tu paleezi;
Ne pehz leelahm mantahm trauzi,
Zit Deews dewis, peeteezi.

Mantu pehz jel nenostumstees,
Tahs jau wiffas paeet drihs;
Kad tew naw, tad til norimstees,
Laimigu tahs netahfshs.

Mantas, tawâ fridi kas irr,
Tahs tew laimi atnessihhs;
Tapehz tahs no winnas ischakirr,
Tahs tew gohdu padarrihs.

Tapehz, jaunelli, pasteidsees
Ihstu mantu atfneegt few;
Birns taws seedu laizinsch beidssees,
„Dsihweh laimi“ melle few!

K. Kunfin.

Grahmatu sinna.

Pee Mahjas weefa driffetaja Ernst Plates l. pattlabban palikka gattawa un dabujama schahda jauna grahmata: Deews irr mans fargâ un patwehtrums. Sauls stahs par tahdu familiju, kas us Sibiriju tilla notefata. Pehz wahzu raksta latwifski ihfaki fanemis no J. Gibbel. Walsa 15 lap.

Labbibas un zittu prezzu tirgus,

Ribgâ, 27. Mai 1871.

M a k f a j a p a r :			
1/3	tschtw. jeb 1 puhru	kweefchu	4 r. 10 l.
1/2	" " 1 "	rudsu	2 " 70 "
1/3	" " 1 "	meeschu	2 " 25 "
1/3	" " 1 "	ausu	1 " 30 "
1/3	" " 1 "	rupju rudsu miltu	2 " 40 "
1/3	" " 1 "	bihdeletu rudsu miltu	4 " 25 "
1/3	" " 1 "	kweefchu miltu	4 " 60 "
1/3	" " 1 "	meeschu putraimu	3 " 40 "
1/3	" " 1 "	grifku putraimu	3 " 60 "
1/3	" " 1 "	ausu putraimu	— " — "
1/3	" " 1 "	firau	— " — "
1/3	" " 1 "	hartuppelu	1 " 10 "
1	puddu	feena	— " 60 "
1/2	" jeb pohdu	dselles	1 " — "
1/2	" " "	appinu	— " — "
1/2	" " "	fweefta	5 " — "
1/2	" " "	tabata	1 " 50 "
1/2	" " "	trohna linnu	— " — "
1/2	" " "	brakfa	— " — "
10	puddu jeb 1 birlaw.	trohna linnu	50 — 57 " — "
10	" " 1 "	brakfa	40 — 46 " — "
1	muzzu linnu	fehflu	10 " — "
1	" " " "	sifku lasdu muzza	16 " 75 "
1	" " " "	eglu muzza	16 " 25 "
10	puddu (1 muzzu)	farfanahs fahls	6 " 25 "
10	" " " "	rupja baltahs fahls	5 " 50 "
10	" " " "	imalkas baltas fahls	— " — "

Rihfs 28. Mai pee Ribgas amahlfufchi 874 fuggi un aishgahjufchi 525 fuggi.

No jensures atwehlehts. Ribgâ, 28. Mai 1871.

Atbildedams redaktehhs: A. Leitau.

Sluddinafchanas.

Nabwes-sinna.

Tas mihtais Deew's pehz fawa fwehta prahta ar grubtahm galwas-fahpehm manun lohti mihtotu laulatu draudseni un muhsu mihtu mahti

Marie Louise Ulpe; dfin. Pihler, winnas 44 dshw. gadda tai 13. Mai 1871 no schahs pasantes pee sewis irr aisaijinajis; 19. Mai winnas lihki paglabbaja.

Teem mihtem draugeem, kas neusluhgti winnas bij nahfufchi us fapfehtu pawad-diht, pateiz no wiffas firds

P. Ulpe un tee pallat palikufchi 9 bahriini.

3. Peebalgas flobla Mai m. 1871.

Kad tas pee Jaun-Kempu walfts peederrigs Ahdam Schester (Rihgas kreife, Siggulbas bafn. dr.), lamehr jau no 28. Mai p. g. no fcha pagasta isbehdis un bes labdas usturrefchanas jeb passas aplahrt blandahs; tad teel wiffas pilsehtu la arri muishu un walfts polizejas laipnigi lahgtas, pehz ta Ahdam Schester jautabt un kur to atrafu, to paschu ka arrestantu pee schahs walfts waldischanas astelleht.

Kosihme ta Ahdam Schester: wejs 20%, gaddu, no widdeja auguma, brubni matti, pellatas azzis, appaku un eesarlanu feju, appafsch weenas ajs weens maj faclanuminsch.

Jaun-Kempu walfts waldischanä, tai 25. Mai 1871.

Ar fcho darru sinnamu, ta es Rubjenä us dshwi nomettees un wiffadus mehrneela darbus usnemmu un isdarru.

J. Zoubert, (lassi Schuber), swehrinajis mehrneels.

Stohlmeisteri.

Tas Widsemme elfamenu iszetufchi par draudses stohlmeisterem, un tas weenu jaunu pagasta stohlmeistera weetu Kaunas draudse gribbetu usnemt, lai tanni 30. Juni f. g. pulski. 9ds no rihta latrs pats pee mannis pefalfahs ar fawahm leezibahm. Lohnes weeta stohlmeisteris schinni flobla dabdu faimneela mahju 24 1/2, dablderus semmes wehrtiba. Kaunas mahjitaja muishä, 25. Mai 1871.

Gothard Bierhoff, Kaunas dr. mahjitajs.

Kad ta Behsu draudses

Skohlmeistera weeta

us nahkofcha August mehnefcha fcha gadda isdohdama, tad teel wiffi, kurri to weetu peenemt wehletshs, usaijinati, lihbi 1. Juli d. ar fawahm attestahthem peeteitees pee Behsu draudses mahjitaja G. Punschel un ari pee kirsphehpreefschneela L. A. Pander Leepasmuiskä. A. Pander, 2 kirsphehpreefschneels.

Weena feeweete, kas apnemmahs wezzu fungu waddahht, warr weetu dabduht. Japeteizahs Behterburgas Ahrihgä, majaja Smilfschu-eelä N 4.

Schjesmuiskä teel preefsch nahkofschu ruddeni

2 rihjneeki

melleit un japeteizahs winneem pee muishaswald.

Preefsch floblahm wens gandrihs pawiffam jauns Harmoniums 4 1/2, oltawes leels par 70 r. f. teel pahrdobts Mosl. Ahrihgä Jaun-eelä N 30, 1 treppi augfchä, pa kreifu rohhu.

Weena sagteem nepe-eeta naudas- un dokumentu-kaste (pirmais meistera darbs), ihpafchi preefsch pagasta maniu glabbafchanas derriga, irr par wehrtigu mafku dabdujama m. Pils-eelä N 7, appafsch, istadä.

Jelgawas Ahrihgä, us Ranka-dambja N 10 irr wiffabi dahfsu-stahbi preefsch mahjas wajadshbas dabdujami.

No Polizejas atwehlehts. Drillehts un dabdujans pee bilfschu- un grammatu-drilletaja Ernst Plates, Rihgä, pee Behtera-basnizä N 1.

Sinna preefsch Widsemmes, Kurssemmes un Siggannu-semmes.

J. Redlich gruntigä

Englischu

magasihnä

schinni gaddä, täpat la preefschlaitä teel pahrdohsas til ween tahs ihstenahs Steiermarkas jeb Ehstreiku Keisera semmes iskaptes, no ta wiffuuhstaka lakkama tehrauda, taifnas un lihfas, garras un ihfas, — ta arri tahs patent-iskaptes ar selta wahrdeem aprafstitas, kurras teel nofauktas par laufeta tehrauda iskapthem, un kurras pee sahles til warren lippigas ta puzznajis pee bahrsdas. Arridsan tahs garras Pruhfchu labbibas, un tahs ihfas stipras atwaffu-jeb zinnu-iskaptes, Italijsa semmes iskapfchu galodinas, Strahlsuntes iskapfchu alminaina un himstein almina brujekti jeb srihti, ahmurini un laktinas preefsch iskapfchu fappinafchanas, weenjughu arkti, grabwju schkippeles, sirgu- un gohwu-kehdes, dselsu-pinneki un dauds zittadas prezjes preefsch mahju waldischanas un semmes uslohpfschanas.

Kengeragga linnu-wehrtuwä, pee Rihgas, wajag zilweku pee wehrtufchanas un ballinafchanas, fur sohla labbu lohni. Turpat tee ar warr dabduht ruhmi. Sameldejahs pascheem minnetä wehrtuwä. 2

Bohdes pahrzelschana.

Manna bohde, fur pahrdohdu mafchinas, dselses-prezjes un treschotlas, taggad irr pahrzelta pee leelajeem fwarreem, Spobra mahja, teatera-platscha un Wehwer-eelas stuhri. Julius G. Gabler.

Weena semmju mahja, pee la klast peeder 24 puhru-weetas ar apfrahdateem lauleem un ar inwentaru, 6 werstes no Rihgas, irr pahrdohdama taddeht, la taggadejam faimneelam ja-aisreife. Japeteizahs Lihrin-muiskä, pee Böhnte, tai mahjä, tam N 3.

L. Zietemanna ahdu bohde,

Rihgä, Behwer-eelä, leelas Kalei-eelas stuhri, papilnam dabdujamas pastall-ahdas, sohles un bindsohles, melnas deggut- un trahna jults-ahdas sahbahtu wirs ahdas, leelt un wiffas kurneeku wajadshbas par lehtu nenodingejamu tirgu.

A. Th. Thiefs, wezzaka

Englischu magasihnä, Rihgä,

warr dabduht laufeta tehrauda Ehstreikefchu patent-iskaptes, pistoles, rewolverus un wiffadus dahria-cerohfchus.

Englischu twisti

preefsch aufchanas par lehtu tirgu warr dabduht pilsehtas Kalku-eelä N 14 un N 2 pee 1 Wm. Vajen un beedr.

Lai jellä no Widrischeem lihbs Nabbas m. 15tä Mai pasuddis knupphts ar feewifschu drehbehm no 15 rubl. wehrtiba. Arraddejam sohla labbu algu Gelfsch-Rihgä, Jaun-eelä N 9 pee grammatu-fehjeja G. Joru.

Swehtidenä, 9. Mai, behrni, kas no Ahrihgas us pilsehta brauja, fuhrmannu rattos aismirtufchi 2 grammatas. Kas tahs grammatas nodohs Rungu-eelä Nr. 14 pee polizei-daktera Helen fanga, dabduhs pateizibas algu.

Waffaras-fwehtu nakti Kurssemme, Kandawas Krohna mesh-fargam Ansim Jaunsemnim isfagti 2 sirgi, weens 7 gaddus wejs, ohtris 5 gaddus wejs, jauns wahgis ar dsel-affihm, nemahlehts, ar fedder-trehslu eelfschä, jauns wahgis ar lohfu affihm un lohfu rittineem, weens schirris, weens lohls, weeni rihki, weens pahris emaultu. Tas 7 gaddus wejs sirgs irr dubbult-klepperis, melns, bes wiffahm sib-mehm, tillai us palauts isgreefti farri un rihki noberufchi baltus flektifchus. Ohtris sirgs drihs tilpat leels un melns, tillai us farreem bischlin balt. Kas wiffu, jeb tohs sirgus ween usrahda, dabduhs 40 rublus.

Lai nakti no 9. us 10. Mai Laubones draudse no Apfifcha mahjahm diweem Bohlu rentineekem nofagti diwi sirgi, abbi preefsch weeneem darba-wahgeem jubgti. Weens sirgs bij wehrie 125 rublus, 8 gadd. wejs ar duhlanu spalwu, krehpes us kreifo pussi un aste baltä, kreifa pallat-lahja ar sibdu-faschuhthu rehte un truhis appafsch fallahm spalwa radbas ta, la tur duhtu zaurums; no auguma tas sirgs leels; ohtris gaischi bruhns sirgs, 65 rub. wehrie, sihmeht tillai warr pee ta, la kreifas pallat-lahjas nags us augfchu lihjis, to pee eefchanas nemas pee semmes nespeesch, — wezzums nestinnams. Wahgeem dselses preefsch-afs no zitteem wahgeem nemta un peelkta, pallat-afs lohla. — Wiffi laudis un wiffas teefas teel lahgtas, pehz fchahm faddshahm melleht un fur atrohd, woi saglus warr usrahdiht, lai pasinno Westenes walfts waldischanai, woi Behsu Bruggu-teefai. Pateizibas alga buhs 25 rubli.

Tschiggane.

(Statt. N. 16.)

Tikko Milli dabbuja sannaht, ka pehz trim deenahm ar Kuludu buhs kahsas jaturr, tad arri wiinna ta ta no fapneem atmohdahs un sanna, kas jadarra. Sir Endiks wiinnu laipnigi bij usaizinajis lai pee wiinnu eet dschwot, Kuluds Millei nepatikka, tad nu gan probtams, us kurru puffi jagreeschahs.

Ta ta pukke pagrabbâ wiffas lappas prett schauru lohdsinu greesch, fur ta weeniga gaisma nahl, ta Milli ar wiffu spehku us to garrigu gaismu dewahs.

„Newarru Kuludam par seewu buht,“ wiinna Kihlainam gluschi meerigi atbildeja, ka wezzais tihri nobihjahs, dsirdebams, ka pirmo reis meitene wiinna nodohmam pretti.

Marta buhtu Milli lammajuse, bet Kihlaina, deht nedrihsteja.

„Kapehz ne?“ wezzais laipnigi prassija.

„Kapehz, ka newarru wiinna mihleht.“

„Wai tad Tu zittu kahdu mihle?“

Milli neteiza ne ka.

„Es gan sinnu, fursch tas irr,“ Marta eesauzahs, newarredama itgal no dusmahm noturretees. „Tas smalkais lungs, kas to nakt mihlstus wahrbus ar Milli runnaja un eeteiza, ka effoht smukka, un schi mulke to arri tuhlin tizz. Zaur tam wiinnai prahts fagrohshits. Wiinna gribb par smalku dahmu buht, sihda drehbes walkaht un luhgschanas mahzitees, ta ta tee mahju-eedschwotaji, dohmah, ka luhgschanas daubt fo geld! Sawâ muhschâ ne-effu newee-nas paschas mahzitees.“

„Turri mutti!“ Kihlains usfauza. „Gij taggad probjam, man ar Milli kas jarunna!“ Marta aischahja.

„Ta ta, Milli, Tu mihle to mahju-eedschwotaju?“

„Es ne weena ne mihleju.“

„Ne weena ne mihle? Ko tad tas mahju-eedschwotais ar Lewi runnaja?“

„Tad, tad pee Lewis telti bij?“

„Ne, tad pee Lewis meschâ bij, to riht, tad no mums aischahja,“ wezzais prassija.

Wunsch to paschu teiza, fo simts zitti jau preefsch tam man fazzijuschi, es effoht smukka, ne-effoht ne mas tschigganeete; un pehz tam luhdsa, lai es wiinnam to lauka-rohst schlinksojoh.

„Sir Endiks gan teiza, ka Tu ne-effoht tschigganeete; Tu to tizzeji,“ Kihlains prassija.

„Ne weena wahrda netizzeju, to gan zitti mannim arri wisusch.“

„Un tad Wunsch runnaja par miblestibu?“

„Par miblestibu?“ meitene nopubhdamees prassija. „Tas warretu Tschigganeeti gan mihleht?“

„Tu wiinna nemihle?“

„Bistohs no wiinna; Marta teize, ka Wunsch weenu deen' peepeschi mirschoh.“

„Marta, manna mahsa, mello,“ Kihlains errigs atbildeja; „wiinnam dsimstoh no swaigsnehm redseju, ka laimigs buhs. Bet Lew no wiinna waijaga fargatees, weenreis Wunsch Lew jau leelu flittumu padarrija, ohtru reis ar scho wihru eelaischotees Lew ne-ees labbi. Nemm Kuludu par wihru!“

„Labbat nemschu nahwes-sahles!“ meitene dusmigi eesauzahs, „lai tad Marta manni aprohl, ta to maso behrnu isgahjuschu nakt.“

Kihlains palikka no dusmahm farkans ta wehshis un gribbeja meitenei par galwu kraut, bet tai paschâ azzumirski Lahzi dakters telti eenahza, un tschiggans us sawas lastes nosehdahs, itt ta tam kas buhtu par peeri dewis. Wezzais ta nobihjahs un ne mas nemannija, ka Milli aischahja.

„Kahds dewinajs tad Zuchs schurp weddis?“ tschiggans fanembameees prassija.

„Zums waijaga wisseem no schahs puffes probjam eet,“ dakters teiza. „Ja ne, tad teefas buhs drihs kakt!“

„Ne-effu nekahda kauna darrijis, ka manni probjam dsenn.“

„Wai slepkawiba naw nekahds kaunums?“

„Ne kahds kaunums,“ tschiggans tohti istrubzees un nesinnadams, fo telt, luffu pats appalsch sewis nowurdejahs.

„Behrna lihks, fo tas besdeewigs zilwels, Marta, aprakta, useets, un tas, kas to slepkawibas darbu redsejis, nezeetih's luffu.“ Dakters ne wayrda wairaf nesazzijis aischahja.

Zaur lehgeri eedams Wunsch eeraudsija kahdu jaunu tschigganu gluschi ar affinim apraipitu un dohmaja, ka tas arri bes slaktina ne buhs bijis. Kuluds bij tas affinaiais.

Lai gan Martai preefsch zitteem bij zeeta firds ta ta almins, tomehr ta sawu dehlu mihlu turreja ta willa mahste wilzenu.

„Kas nu Lew notizzis?“ wiinna us tahm pehdahm prassija.

„Mille nu pat aischeguse pee ta mahju-eedschwotaju!“ Kuluds stenneja. „Nu ta preefsch mannis pagallam.“

„Ar wiinnu paschu aischeguse?“

„Ne, ar to smalko dahmu, kas jau kahdas desmit deenas te aplahrt dauhsjahs.“

„Ha ha ha ha! Marta sohhdama smehjahs. „Ne diwu seewischku newarrei pahrspeht! Kapehz nerahwi wiinnas ais matteem atpalkat? Nu nahz ka fadausih's suns mannim fuhdseht!“

„To arri buhtu darrijis, bet wiinnahm bij suns lihdsi un tas man neschehligi falohda, ta ka ar to ween bij deegan fo strahdaht, lai pee rikles nekerrahs. Bet gan wiinnu dabbuschu, tad arri no weena pasauls galla lihdsi ohtram buhtu jamelle.“

„Tas pa reiji, dehls,“ Marta teiza dehlam wabtis faseedama. — Kuluds aischahja.

Pehz tam Kihlains Martai isteiza, kas ar to behrnu notizzis; abbi fazzija, ka jabehgohht. „Muf, muf, ama tſchurdella!“ Marta teiza, t. i. behds, zittad dabbusi pehreenu.

Nu Marta gabja, us zetta fataisitees. Ohtrâ rihtâ bij tſchiggani isgahjuschi.

Igu laiku bij Wille behdiga, ka fawejus atstahjuse, jo ar ween wairak ar Sir Endit mahsu runnajoht tſchigganeete nomannija, ka ſchi mahju-eedsihwotaja ne-effoht wis tit labſirdiga, laipniga un ſchihsta, kâ pa preeſch iſliffuſees.

Us neddetas gallu Sir Endits pats ſawu tſchigganeeti apmelleja. Wille, mahnu-tizziga, kâ jau wiſſi tſchiggani, turreja to par labbu preeſchſihmi, kâ winnas ſuns Sir Enditam eenahfoht nenurbeja.

Snappam, tâ funni ſauza, wianna gluſchi uſtizzejahs.

Sir Endits nu nahza katru deen un mahzija Milli daſchadâs leetâs, preezadamees, ka wianna wiſſu ahtri ſapratta.

Bet ſchis gudris kungs fargajahs, rupjus un neſchihstus wahrduſ mutê nemt, ſinnadams, ka ar ruhtrmu muſchas nekere. Wiſch tahs ſmalſas nahwes-ſahles zaur muſiki un jautahm dſeeſmahm likka Willei eeſubht.

Wiltneeks preezajahs, ka ſkohlas behrnam tahs mahzibas tit labbi patikka un dohmaja, ta lihgmibas ſtunda effoht turu. Sahka nu pamafam eeſteikt, ka tſchigganeeti fohti mihlejoht. Bet kâ wiſch brihnejahs, kad Milli us tam aibildeja: „Memmeet manni ſewim par ſewu, prezzejeet manni, tâ kâ tas pee mahju-eedsihwotajeem eeraddums, tad Zums peederreſchu. Mihleht Zuhſ mihleju, to jau ſinneet, zittad nebuhtu ſawejus atstahjuse. Bet prezzejeet manni Zuhſu paſchu drohſchibas deht.“

„Kapehz drohſchibas deht?“ Sir Endits praſſija.

„Tapehz, ka es Zuhſ noſautu, kad manni atſtahtu un zittu prezzetu!“

Igſ laiks pagahja, kamehr wiltneekam isdewahs, ſchim behrnam prahtu apmahniht, ka lauliba ne-effoht ne kas; un kad arri Sir Endits wirſrohtu paturreja, tad to darrija tſchigganeetes karſta ſirds, prahts wiannai nebij pahrlleezinahis, un ta leeta wiannai kahrbinafchanas laikâ nahza par labbu.

Markus behrnu pee daktera atstahjis gabja atkal ſawu zettu, kâ jau ar ween. Kahdas pahri juhdses no Kefingem pilles fatikka jaunu reisneeku; no dreh-behm warreja manniht, ka laizigas mantas tam pahrpilnigi wis nebij; apgehrbs bij gan jau nowalkohti, bet tihrus. Meina platta vante ap zeppuri noſihmeja, ka jaunekam kahds mihlſch zilweks nomirris.

Abbi weens ohtru uſſlattidami palikka ſtahwoht, pehz tam Markus reisneeka zetta-fohmu apluhkodams praſſija: „Wai Zums wehl garſch zekſch preeſchâ?“

„Tit lihds Wellen-mahjai.“

„Kur tas irr?“

„Kahdu juhdsi no ſcheijeenes. Us kurreen Zuhſ eedami?“ reisneeks praſſija.

„Man arri us to paſchu puſſi mahjas, warram eet kohpâ.“

Kindels, tâ jaunu reisneeku ſauza, ſahka ſtahſtiht, ka wiſch no Londones puſſes nahfoht un gribboht ſawu mahtes brahli apmelleht; Sullen mahtes brahtam wahrda, un wiannam effoht nams, kur teefoht usnemti un dſihwojoht. Tê Markam kas prahtâ ſchahwahs. Lahzi dakters Markam bij teizis, kâ ar to dahmu notizzis, kas toreis Kefingem pilli par nakti gulleja un ko Markus no tſchigganu naggeem glahbis. Wiannam nahza prahtâ, wai wehl reiſ newarretu ſchai dahmai par glahbeju buht, jo Markus ſtaidri atminnejahs, ka ta dahma nebij toreis ahrprahtâ. Sawam zetta beedram wiſch par ſcho leetu ne ko neſazzija, tikkai wehlejahs lihds ar wiannu Wellen-mahju apmelleht, gribbedams redſeht, kâ ahrprahtigeer tur dſihwojoht. Un kad Kindels tur paſihſtams, tad warreſchoht wiannu tur eeweft. Zau-nais zetta-beedris to labpraht ſohlijahs isdarriht.

„Bet kadeht ſawam raddeneekam neraſtijaht?“ Markus praſſija, jo Kindels bij teizis, ka mahtesbrahlis weetu apgahdaſchoht.

„Mahte dauds reiſ rakſtija, bet wiſch ne-atbildeja.“

„Un Zuhſ tomehr wiannu apmellejeet, gribbedami, lai palihds?“

„To ſawai mahtei us mirſchanas guttas apſohlijohs.“

„Es to gan nedarritu.“

„Man tas arri gruhti nahſahs.“

„Zuhſu mahtes brahlis tad buhs ſihſtulis?“

„Tâ irr; mans tehws lihds ar Sulleni bij ſchai ſlimneeku mahjai par usraugu, bet atstahja ſcho ammatu, tapehz, ka Sullens ſlimneekem par leetu dauds pahri darra. Par naudu wiſch wiſſu darra.“

Us tahdu wiſſi abbi isrunnajahs, kamehr tiffa pee Wellen-mahjas.

Markus peeſlappaja pee wahrteem.

Kahda jauna meita isnahza.

„Wai Sullen kungs mahjâ“ Markus praſſija.

„Mahjâ, meita karedamees atteiza.“

„Salteet, ka wianna mahſas-dehls tē nu gribb ar to runnahht,“ Markus fazzija un gabja pa wahrteem eeſchâ.

Kindels gabja tam pakkaſ.

Meita, neſinnadama ko darriht, aiſflehdſa wahrſus.

„Geſchu augſcham un fazzichu kungam, ka Zuhſ tē effeet,“ meita teiza. „Bet Zums naw brihw, ne ſohli tablaſ ſpert.“

Bet Kindels par to nebehdeja un gabja wiannai lihds.

Markus palikka weens pats un nodohmaja ſawu laiku leeti likt. Tikko Kindels ar meitu aiſgahja, Markus tuhlin ſahka pa dahrsu ſtaigahht, gribbedams kaut ko redſeht.

Tur bij dauds ſlimneeku, kas daſchadi ar rohkahm

mehhajahs un breefmigi kleebsa; to Markus ais kahda krumma nosfattijahs. Us weenreis kahda bals flanni eekleedjahs. Markus kehra pehz pistoles, warr buht weens no flimneekeem gribbeja wiinam lo taunu darriht. Tai paschâ azzumirkli fkehja weens feewischkis pa to gangi un eesweeda tai krummâ, fur Markus llaht bij, rakstitu grahmatu.

Kâ sibbens Markus grahmatu fagrahba un keschâ paglabbaja.

„Las Jums ne lo nelihds,“ weens flimneeke usraugs us feeweeschâ teiza. „Labbi sinnu, ka effect grahmatu rakstijufchi; dohdeet man to grahmatu, zittad man zaur zaurim jamelle.“

„Prohwejeet, tif rohku man peelikt!“

„Tad nahzeet istabâ,“ usraugs us dahmas fazzija, „dsirdesim lo Sullen funks teiks.“

„Lai Deews man schehlig!“ dahma eesauzahs. Usraugs grahba dahmu ais rohkas un rahwa prohjam.

Markus pasinna to dahmu; ta bij ta patte, lo winsch fennaf jau glahbis.

Winsch ahtri dewahs atpaktat un noschdabs namma preekschâ, itt kâ nebuhtu ne ka redsejis.

Nebij ilgi, tad arri Rindels ar sawu mahtes brahl un to meitu nonahza.

„Kas tas par wihru?“ Sullens bahrgi praffija.

„Tas mans zetta-beedris,“ Rindels teiza, „es nebuhtu zittad zetta atraddis.“

„Nebuhtu zetta atraddis?“ Sullens sohbdams atteiza. „Tas dauds labbal, ka ne tad zetta schurp ne-atrohdeet. Laid tohs sweschneekus ahra!“ Sullens us meitas fazzija.

„Paldees, paldees, mahtes-brahl. Juh's netizzeet, zil farsii jums pateizohs! Rindels eesauzahs. „Apsohlijohs mahtei us mirschanas gultas, Juh's usmelcht un luhgt, lai man palihdseet. Nessu arri peedohschanu no mahtes, ja sawu zeetfirdibu atsihsteet. Sinnu gan, zil mannai mahtei grubtuma darriufchi, un ja tif warreschu peerahdiht, tad tizzeet, ka buhschu tif pat kurlis, kâ taggad juhs, jo newarru dohmaht, ka wiffu tē ar taisnibu isdarreet.“

Sullens nu gahja sohbus fakohdis istabâ, jo bailes un dusmas wiinu mohzija.

Tē wiinu usraugs fatikka un fazzija, ka ta dahma effohht grahmatu rakstijuse.

„Kur ta grahmata irr?“ Sullens ahtri praffija.

„Newarreju useet. Es un zitti usraugi mellejahm pa krummu krummeem, bet nedabbujahm.“

„Wairaf ne kas naw, kâ errestibas!“ Sullens nurdeja. „Pa preekschu mahsas dehls, tad grahmata, un tad ta ristigās rohkas teef, tad neween man flimneeje pagallam, kas trihs tuhstoschus rublus par gaddu eeness, bet arri pascham warr slikti klahtees.“

Markus ar sawu beedri nu gahja atkal us Rekingem pilli un dewa Lahzi dakteram to grahmatu. Dakters lassija tã:

„Lehdi Endil teef par nepateesi pee Sullena

turreta un par ahrprahligu noteikta. Kas to grahmatu atrohde, teef luhgts, to tam fungam ar wahrdu Grai nodohht Londonē pee Dschehms dahrsa.“

„Lehdi Endil?“ dakters praffija. „Irr diwas Lehdi Endil; weena taggadeja Endil gaspascha, ohtra ta atraitne Endil, ka to ne fenn dabbuju sinnaht. Subtischu to grahmatu pee Grai, tas jau sinnahs gan.“

„Tad arri tas behrns, lo gribbeja aprakt, tai dahmai peederrehs,“ Markus praffija.

„Dohmaju gan, ka tã buhs,“ dakters teiza. „Tas funks, kam ta grahmata rakstita, tas to wiffu gaismâ weddihs.“

Grahmata tifka Grai fungam rohla, un tas to dahmu gan labbi pasinna; gahje us tahm pehdahm pee kahdas augstas dakteru-teefas; tur dabbuja smalki mahzitus dakterus few par palihgeem un dewahs us Mellen-mahju. Sullens redsedams, ka nu labbi wairs naw, aprunnajahs ar sawu usraugu. Grai funks, Endil atraitnes raddeneeks, eenahza ar diweem daktereem.

„Sullen funks,“ Grai fazzija, „mehs wehlamees Lehdi Endil redseht, jo schinnis deenas ta sinna ispaudusees, ka wiina ne-effohht ahrprahdâ. Gribbam to leetu ismelleht.“

Sullens nobahleja, tomehr fanehmahs un fazzija:

„Tahs buhs gan tif tulschas kauschu wallodas, jo Juh's, fungi paschi pahrlceezinasetees, ka ta dahma ahrprahdâ, lai gan wiinai kahdas stundas ittin gaischa fapraschana.“

Likka usraugam, lai ativedd Lehdi Endil. Pa to starpu fungi farunnajahs par dasch daschadahm leetahm.

Usraugs nehma Lehdi Endil pee rohkas un teiza, ka fungi gribboht ar wiinu runnaht. Dahma no leela preeka azzis metta us augschu, Deewam pateildama, ka nu wiinas mohkas pagallam. Bet usraugs wiinu pa preekschu wedda kahdâ dsikkâ gangi un fitta ar duhri par pakausi, un dahma no schâ azzumirkli palikka gluschi kâ ahrprahliga.

Nu wiina tifka pee teem lungeem westa, kas ar dahmu wiffu wiffadi isrunnajahs, bet Lehdi Endil neweena wahrda wairs ne-atbildeja.

„Redseet nu, fungi, ka tihra pateesiba, lo Jums fazziju.“ Sullens teiza, „wiinas, pehz mannahm dohmahm, nebuht wairs newarr isdseedeht.“

„Bet pehz mannahm dohmahm gan,“ wezzakais dakters teiza; „apstattimees to kalla-weetu starp pakausi un mugguru!“

Fungi nu wiffi redseja, fur fitteens trahpijis.

„Mihlais Sullen funks,“ dakters teiza, „mehs ar no tahdahm fleppenahm sahlehms drusku lo prohtam, zaur kam prahligu zilweku par ahrprahligu darra!“

Sullens tifko warreja us kahjahm noturretees.

(Us preekschu beigums.)

Salka warde, eh dama warde.

(Statt. Nr. 20. Beigums.)

Par warschu kurfuteem irr ko pabrihnetees. Ap-
gaismotâ uhdeni dsihwodami tee par wardehm pahr-
wehrschaß, bet kad winnus tumschâ weeta turra,
kur gaisma un faule neteef klast, tad tee par war-
dehm ne pahrwehrschaß, bet paleef zauru muhschu
par kurfuteem. Râ tas warr buht? Tê man prahtâ
schaujahs, wat ar zilwefu behrneem tâpat naw?
Dohmaju, ka no zilwefu behrna (garrigâ buhschanâ)
arri pa wissam sawads putnis isnahktu, kad garra-
faule winnu pilnigi isperinatû. Bet kas tumfibâ
paleef, tas newarr tift pee pilnigas buhschanas, ne-
warr tift pee tam, us ko raddihts — paleef puffê
isperinathts lâ kurfuklis.

Salkahs wardeß raddeneze irr bruhna sahles-
warde; ta wehl agraf no sawas mihsstas dubktu
gultas iszeekahs, nekâ salka. Bruhna warde arri
uhdeni nahrstu laisch. Schi warde semmes-kohe-
jeem leelu labbumu darra, jo ehd brihnum pulla
suffainu, tahru un krischtu.

Siltakahs semmes dsihwo spohschi salka lappu-
warde us kohfeem; kad laiks gribb grohsitees, tad
winna dikti stipri kurz (brehz,) tapehz to ihstahâs
turra, tai ar ween prihschu uppes uhdeni usleedami.

Nu nahf rupputschchi (kruppi.) Ko nu par teem
smirdekeem wehl runnaht, „wajjaga til list us deh-
lischâ un list gaisâ, tapehz ka gohwim peenu isstisch.“
Rupputschchi naw wis gohwu-flauzeji, tas irr pasalka
— scheem lohpineem zits darbs. Winni leeli geh-
geri, kas wakkarôs us jaktis eet un daschadus krisch-
tus un tahrupus Kerr un ehd, tâ ka Angku- un
Spranzuschu semmê rupputschchi teef par naudu pirkti,
dahrsôs un treibuschôs laisti, lai augtus no kusto-
neem farga; dauds reis us eets, ka rupputschchi smil-
schu atmeni eeflehgti warr buht tuhktoschu gaddu
tur bes gaisa un barribas gullejuschchi. Kad atmeni
pahrsitta, tad rupputschchi lehza tuhlin prohjam, let
nedshwoja ilgi.

Wehl weena warde japeemim, ko par wehrschu-
wardi sawz; wianna irr 16 zellu garra un 8 zellu
platta un bals tai lâ wehrschaß. Labs pulks
wehrschu-warschu isbaideja zaur sawu bauroschanu
wesselu kampaniju saldatu, jo wibri dohmaja, ka
effoht eenaidneeki un sahka muht. Schi warde dsihwo
deenâs widdus Amerikâ. S. N.

© fur uhdenam irr spehks.

Kad fuggeneeki, kas us Ameriku brauz, juhraß
wisdsikkatâ weeta noteef, kur uhdens simtahm tuhkt-
stoschahm affim irr dsilsch, — tad winni driht il-
reises passaschibreem rahda uhdens speeschanas spehktu.
Un to winni darra tâ: winni nemm pilnu wihna
puddeli, kas tâ no bohdes nemta irr stipri aiskor-
keta, peeseen tai drahti ar swinna gabbalinnu klast

un tad eelaisch juhraß neskaitamas affis dsilki. Kad
puddeli atkal usweel un atkorke, tad ne wis wairs
wihnu, bet uhdeni atrohd eefschâ. Tas nahf zaur
to, ka glahsê irr zaurumini (poren) tapatt lâ zil-
wefa meesâs,) bet sinnameß til mast, lâ ar azzim
newarr redseht un lâ pa winneem arr ne kas ahra
netekt, un ta uhdens speeschana irr til stipra jeb
smagga, ka winsch, uhdens pa scheem puddelê eef-
schâ dohdahs un wihnu, kas weeglast ahra speesch.
N—y.

Spehks besdeligas ruddens us deen- widdeem eet.

Agrafôs laitôs besdeligas tillai Nil-uppes kraßtôs
un dsikkâ Afrikâ dsihwoja. Bet tas gaddijahs, ka
weenreis leels sawsums usnahza; uppes esari un
dikti ischuwâ, tapatt arr wissi kaphuru kuffainu
pautini isnihka, ka nabbagâ putnineem pehdejs babs
bij klast. Nu tahs apnehmahs no sawas dahrgas,
mihtas tehwischtas schirtees un us seemeta puffi
eet, kur silla debbes jaulas pawaffaras atnahschanu
rahdiya.

Tê winnas atradda wissu baggati atjaunotu un
preeksch dsihwes patihkamu, tê winnas taifija ligs-
das, perreja un sawus behrninus audsinaja. Bet
tikto ruddens nahza un jaunahs besdeligas skreet
warreja, tad wezzahs aisgrahba gauscha ilgoschana
pehz sawas tehwischtas, winnas gribbeja atkal to
weetinnu redseht kur peedsimmuschas, winnas gribbeja
tur mirt un pee saweem tehweem duffeht.

Tapehz nu wezzahs un jaunahs, wissas kohpâ,
gahja atkal atpalkat us deenwiddeem. — Tur pir-
mas flehda sawas peekuffuschas azzis un ohtras
tahs us duffu paglabbaja.

Bet tikto jaunâs pawaffaris rahdijahs, tad atkal
jaunahs besdeligas ilgojahs us sawu jaunâs teh-
wischtu, kur tahs peedsimmuschas un usauguschas,
us jaukeem kohktu meschineem, smulkeem pajunteem
un uppitehm, ko augdamas sawas behrnu deenâs
eepasimmuschahs un mihlejuschas.

Tomehr kad ruddens nahza, tahs peeminneja sa-
was aisgahjuschtus ar winnu kappeem un atkal turp
nogahja. Kurras nu us tahdu wihsi bija wezzas
un nespehzigas palikuschas, tahs tikta tehwu lap-
pôs paglabbatas, un jaunahs gahja atkal us sawu
tehwischtu.

Tâ nu winnas gadd' no gadda eet un nahf, no
wezzo dahrgem kappeem us saweem mihteem schuhp-
teem, un no schuhpteem atkal us kappeem. Tê win-
nas perr, tur istufs — lihds scho paschu deenu.

B—js.

Abilbedams redattehrs A. Leitan.

No Senfures atwehlehts.

Rihgâ, 28. Mai 1871.